

Pedagógiai Tudományos Bizottság

Az MTA Doktori Szabályzata 32. § szerint „A habitusvizsgálati minimumkövetelmények teljesítése csupán szükséges, de nem elégséges feltétel ahhoz, hogy a doktori művet bírálatra lehessen bocsátani, azaz a minimumkövetelmények teljesülése nem jelenti automatikusan a doktori mű bírálatra bocsátását.” Az Eljárási Szabályzat és Ügyrend így fogalmaz: „A tudományos osztályok tudománymérési és habitusvizsgálati minimumkövetelményeinek nem teljesítése (együttesen vagy külön-külön is) minden esetben az eljárásból való kizárást jelenti.” (EÜ 11. § (3)) A minimumkövetelmények három pillérre épülnek: publikációs és alkotási tevékenység, idézettség, tudományos közéleti tevékenység. A habitusvizsgálók feladata egyrészt állást foglalni a minimumkövetelmények teljesítéséről, másrészt pedig a minimumkövetelmények teljesülése esetén a szempontok kvalitatív és mélyebb tartalmi elemzése alapján javaslatot megfogalmazni a pályázó habitusáról.

A DSz 33. § (5) alapján a habitusvizsgálat tehát nem csupán a minimumkövetelmények teljesítésének megítélésére terjed ki, hanem ezek teljesülése esetén a habitusvizsgálóknak részletesen értékelniük kell a jelölt habitusát 1) a publikálási és alkotási tevékenység; 2) az idézettség; 3) az elért tudományos eredmények hazai és nemzetközi jelentősége; valamint 4) a tudományos közéleti tevékenység szempontjából. Mivel az elért tudományos eredmények hazai és nemzetközi jelentősége nem mérhető kizárólag az idézettség számszerű adataival, annak megítélése (értékelése) elsődlegesen a habitusvizsgálók hatásköre (feladata).

Publikációk: Annak érdekében, hogy a neveléstudományban is egyre gyakoribb társszerzős publikációk rendszerében az MTA doktora cím megszerzéséhez elvárt önálló, kiemelkedő tudományos teljesítmény megítélhető legyen, a PTB kizárólag olyan publikációkat vesz figyelembe, amelyeknél a pályázó egyedüli szerző, vagy első szerző, vagy utolsó szerző, vagy levelező szerző (azaz *kiemelt szerző*).

Minimálisan elvárt publikációs tevékenység:

1. Legalább 2 önálló, egyszerűs monográfia

2. A folyóiratokban megjelent publikációk mennyiségi és minőségi elvárásaira vonatkozóan két alternatíva közül választhatja ki a pályázó a számára kedvezőbbet. Választását egy nyilatkozatban rögzíti, amelyet a pályázati dokumentáció részeként papír alapon benyújt a Doktori Tanács Titkárságán, illetve elektronikusan feltölt a doktori eljárás internetes rendszerébe, a 3. sz. adatlaphoz hozzáfűzve.

a) Kiemelt szerző legalább 10, a Scopus adatbázisban Q1 vagy Q2 kategóriába sorolt folyóiratban megjelent tanulmányban, a folyóiratnak pedig legalább egyik besorolása az Education területen van. Kivételes esetben, pedagógiai tartalmú, de más besorolású (pl. Social Sciences további területei, Psychology, Multidisciplinary) folyóiratokban megjelent publikációk is beszámíthatók, többes besorolás esetén a magasabb számít (pl. Education területen Q2, Mathematics (Miscellaneous) területen Q3 besorolás esetén a Q2 érvényes)

VAGY

b) Legalább 15 idegen nyelvű publikáció, amelyek mindegyikében a pályázó kiemelt szerző, a tanulmányok pedig

vagy a Scopus adatbázisban Education területen nyilvántartott, esetlegesen pedagógiai tartalmú, de más besorolás (pl. Social Sciences további területei, Psychology, Multidisciplinary) alá eső folyóiratokban jelentek meg;

vagy elismert nemzetközi könyvkiadónál¹ megjelent könyvfejezetek, vagy legalább 8 oldalas, Scopusban regisztrált konferenciaközlemények (proceedings)

3. Az MTA II. Osztályának általános előírása, hogy 50-nél nagyobb számú kiemelt szerzős tudományos közleménnyel rendelkezzen a pályázó, melyek között lennie kell idegen nyelvűeknek, könyvfejezeteknek és monográfiáknak is. Ugyancsak az MTA II. Osztályának előírása, hogy „legyen publikációkban, kutatási együttműködésben megnyilvánuló kapcsolata mértékadó nemzetközi tudományos műhelyekkel, szakmai közösségekkel”

Habitusvizsgálói táblázat 1. részlete:

Publikációk	Teljesítmény	Megfelelőség	
1. Monográfia ² (legalább 2)		IGEN	NEM
2. a) Scopusban Q1-Q2 besorolású tanulmány (legalább 10)		IGEN	NEM
2. b) Rangos nemzetközi tanulmányok, könyvfejezetek, proceedings fejezetek (legalább 15)		IGEN	NEM
3. Legalább 51 kiemelt szerzős tanulmány		IGEN	NEM

Minimálisan elvárt idézettség:

1. Legalább 250, MTMT-ben nyilvántartott független hivatkozás

2. Legyen legalább 30, Scopusban nyilvántartott hivatkozás

3. Legalább 10-es Hirsch-index, az MTMT-ben az MTA II. Osztálya szakterületi táblázata szerint.

¹ Olyan külföldi vagy hazai kiadó, amely rendelkezik Q1/Q2-es besorolású vagy az MTA tudományos bizottságai által elfogadott, lektorált nemzetközi folyóirattal, vagy a területen magas idézettséggel bíró lektorált szakkiadványokkal/szakkönyv sorozatokkal.

² A tudományos monográfia egy, a törzsszövegét tekintve minimum 400 ezer karakter terjedelmű, egyszerűs tudományos munka, amely egy adott kutatási téma átfogó tanulmányozását mutatja be. Ismérvei: (1) széleskörű nemzetközi szakirodalom alapján önállóan felepitett értelmezési keret, (2) originális empirikus kutatás vagy forráskutatás, (3) új eredményeket feltáró, tudományos kutatómódszertani szttenderdeknek megfelelő kritikai elemzés, (4) tudományos hivatkozási apparátust tartalmaz.

Habitusvizsgálói táblázat 2. részlete:

Idézettség	Teljesítmény	Megfelelőség
1. MTMT, független (legalább 250)		IGEN NEM
2. Scopus (legalább 30)		IGEN NEM
3. MTMT, Hirsch-index (legalább 10)		IGEN NEM

Elvárt tudományos közéleti tevékenység:

A felsorolt 20 szakmai-közéleti tevékenységforma közül legalább 10-et kell felmutatni az életpálya egészére nézvést.

Habitusvizsgálói táblázat 3. részlete:

Szakmai-közéleti tevékenység	Megfelelőség
1. Legalább öt alkalommal részvétel, és legalább tíz prezentáció az Országos Neveléstudományi Konferencián	IGEN NEM
2. Legalább két hónap külföldi, idegen nyelvi munkakörnyezetben eltöltött időszak (kutatói, oktatói)	IGEN NEM
3. Szerkesztői bizottsági tagság Scopusban vagy Web of Science-ben nyilvántartott folyóiratban	IGEN NEM
4. Legalább tíz prezentáció idegen nyelven, nemzetközi tudományos konferencián	IGEN NEM
5. Választott tisztségviselő a neveléstudomány szempontjából releváns nemzetközi tudományos szervezetben	IGEN NEM
6. Nemzetközi tudományos kutatási projekt hazai (konzorciumi tag) vezetője	IGEN NEM
7. Tekintélyes hazai és külföldi ösztöndíj elnyerése (pl. MTA, NKFIH pályázata, DAAD-, Humboldt-, Fulbright-ösztöndíj stb.)	IGEN NEM
8. Témavezetőként elnyert OTKA/NKFIH, vagy azzal egyenrangú, illetve MTA-s kutatócsoport-vezetői pályázat	IGEN NEM
9. MTA közgyűlési képviselője	IGEN NEM
10. Neveléstudomány területéhez kötődő, nemzetközi tudományos konferencia szervezése (elnöki vagy titkári szerepben)	IGEN NEM

11. Országos Neveléstudományi Konferencia szervezése (elnöki vagy titkári szerepben)	IGEN	NEM
12. Neveléstudományi doktori iskolai törzstagság	IGEN	NEM
13. Legalább két PhD fokozatot szerzett hallgató témavezetője (társ-témavezetés 0,5-nek számít)	IGEN	NEM
14. Legalább öt doktorandusz témavezetője vagy társ-témavezetője (társ-témavezetés 0,5-nek számít)	IGEN	NEM
15. Legalább öt alkalommal tag vagy opponens PhD védési bizottságban	IGEN	NEM
16. MTA doktori vagy habilitációs védési bizottságban opponensi, habitusvizsgálói feladat ellátása legalább két alkalommal	IGEN	NEM
17. Az MTA PTB folyóiratlistáján szereplő folyóirat főszerkesztője, szerkesztőségi tagja	IGEN	NEM
18. Az MTA PTB tagja; albizottságának elnöke vagy titkára	IGEN	NEM
19. Az MTA Területi Akadémiai Bizottságában választott tisztviselő	IGEN	NEM
20. Aktív tevékenység olyan szervezetben, testületben, amely kiemelkedő szerepet játszik a tudományos eredmények társadalmi hasznosításában, illetve a tudományos kutatás eredményeinek terjesztésében	IGEN	NEM
Összesen:	_____megfelelőség	

A habitusvizsgálat további elemei

1. A habitusvizsgáló feladata ellenőrizni, hogy a doktori mű egy, legalább 400 ezer karakter terjedelmű önálló kézirat jellegű monográfia vagy már megjelent, lektorált monográfia (mellékletek nélkül).
2. A habitusvizsgáló állást foglal annak – az előző tudományos fokozatszerzés [azaz a PhD] óta megjelent – 5 műnek a tudományos értékéről, szakmai visszhangjáról, amelyet a kérelmező megjelölt és az iratokhoz csatolt.
3. Továbbá „külön kell értékelni a tudományos fokozat megszerzését követő időszak eredményeit (recenziók, idézettség, szakmai viták)”
4. Az MTA II. Osztályának előírása szerint a pályázó „tudományos munkássága alapján legyen Magyarországon a szakma megkerülhetetlen képviselője.” Ezt a feltételt további számszerűsítés nélkül vizsgálják a habitusvizsgálók, hangsúlyosan kitérve egyrészt (1) a pályázó szűkebb szakterületének hazai helyzetére, ezen belül a pályázó tudományos

hozzájárulására, másrészt (2) a megkerülhetetlenség elemeként vizsgálják a pályázó munkásságának hatását, vagyis a PTB komoly megfontolás tárgyává teszi a pályázó általi eredmények hasznosításának, hasznosíthatóságának (utilization) kérdését, amely a DSz 33. § (5) alapján az eredmények hazai jelentőségét igazolhatja. Az eredmények hazai jelentőségének, recepciójának, alkalmazásának bemutatására a pályázó elsősorban a 4. sz. adatlap (Tudományos közéleti adatlap) rovatát használhatja